

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului:</p> <p>Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. pe 1/2 an . 2 " 50 " România și străinătate pe an . 14 franci pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cuvinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacției „FOAIA DIECESANĂ”; ează banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografeii diecesane în Caransebeș</p>
--	--	---

Epistoale deschise

Dlul F. paroh în S.

Sânția Ta îmi faci complimente pentru „interesul ce-l arăt față de soarta preoțimei,” dar îmi zici, că în parohia Sânției Tale, carea e de tot mică și sêracă, pe lângă toată bunăvoința, nu ai putea să crezi un fond preoțesc de dotațiune destul de mare, ca să poată întîmpina lipsa cea mare, ce se simte tocmai în parohia Sânției Tale. Deci îmi pui întrebarea, că pe ce cale s'ar putea îmbunătății dotațiunea preoților din parohiile slabe, cari mai ales sunt avisate la aceasta?

Întrebarea aceasta e foarte la loc. Tocmai am înaintea mea epistoala unui preot vrednic, carele timp de vre-o 20 de ani servește într'o parohie de tot slabă și cu tot atestatul de binemeritat, ce l'a căpătat dela Consistoriu, nici până acuma n'a putut isbuti, ca să fie ales în vre-o parohie mai bună, de și încercări a făcut în mai multe locuri.

Nu știu care va fi cauza nesuccesului acelu preot, dar mie îmi vine a crede, că dînsul încă tot n'au ajuns să cunoască cualificăciunea poporului nostru în materii de a apreția meritele preoților și astfel prea mult să răzîmă pe meritele sale.

Acest preot, plin de legitimă amărăciune mi-se plînge acum în contra dotațiunii neegale a preoțimei noastre și mă întrebă, că n'ar fi oare timpul sosit, ca Consistoriul diecesan să iese în administrațiunea sa toate sesiunile parohiale din diecesă, ear venitul lor să-l împartă în mod egal între preoții din diecesă, cari toți asemenea înalță rugăciuni la Tatăl cel ceresc!?

Eu înțeleg amărăciunea acelu preot și nu mă mir de loc, că dînsul a venit la o așa idee. Cu adevărat lucru adînc întristătoriu e, când vezi că de puțin sunt aprețiate la noi meritele cele adevărate ale preoțimei noastre; când vezi cum adese-ori, ba prea adese-ori preoții binemeritați cad la ale-

geri față de oameni de tot tineri, așăr merite în viitoriu sunt: (?) un semn al întrebării.

Dar reul eu nu-l aflu în aceea, că unele parohii sunt mai bine, ear altele mai slab dotate, ci îl aflu în împrejurarea, că la preoțimea noastră lipsesc treptele de avajare în dotațiune. Cred că nici un preot n'ar avea causă a-se plînge contra dotațiunilor neegale ale preoților, dacă ar ști, că după anumiți ani de serviciu prestat cu credință bisericeii, el va ajunge la o parohie cu dotațiune mai bună și apoi de aici earăși la alta și mai bună.

Însă până când nu se vor lua măsurile potrivite, ca la parohiile mai bine dotate să poată ajunge numai preoții binemeritați pentru biserică, și eu sunt de părerea, că trebuie pe o cale oare care îmbunătățită dotațiunea preoților din parohiile slabe, ca cel puțin să nu mai fie o deosebire așa de mare între dotațiunile preoților.

Nivelarea sau egalizarea aceasta a dotațiunilor preoțești, după părerea mea ar trebui să se facă nu prin reducerea dotațiunii preoților dela parohiile mai bune, ci prin îmbunătățirea dotațiunii preoților dela parohiile slabe.

Scopul acesta s'ar putea ajunge prin crearea unui fond preoțesc diecesan pentru dotarea preoților din parohiile slabe.

În statutele fondului preoțesc de pensiune cu privire la venitul sesiunilor parohiale reduse să dispune apriat, că acela numai până atunci se va folosi la alimentarea fondului preoțesc de pensiune, până când se va înființa fondul preoțesc de dotațiune.

Îndată ce fondul preoțesc de pensiune diecesan va ajunge ca să fie așa de mare, ca el să se poată lipsi de venitul sesiunilor parohiale reduse, va fi sosit timpul, ca din venitul acestor sesiuni parohiale să se înființeze fondul preoțesc de dotațiune diecesan.

Aceste sesiuni parohiale vor vărsa la an un venit curat de cel puțin 7000 fl.

Mai departe se presupunem, că în diecesa întreagă se vor afla peste 5 ani de zile în 200 de parohii mai bune fonduri preoțești de dotațiune cu capital în calcul mediu de câte 1000 fl. și astfel toate la oaltă ar dispune de un capital de 200.000 fl. Dacă acest capital s'ar depune spre administrare la Consistoriul diecesan, ear Consistoriul l'ar fructifica pe o cale oare careva astfel, ca el să aducă un venit anual de 7%, în cazul acesta, după ce s'ar da fiecărei parohii, carea a depus banii fondului ei preoțesc spre administrare la Consistoriu interesele de 5%, obicinuite la cassele de păstrare, ar mai prisosi încă 2%, care s'ar putea folosi la alimentarea fondului preoțesc diecesan de dotațiune.

Pe calea aceasta, fără ca fonduriile parohiilor să sufere nici cea mai mică scădere, fondul preoțesc de dotațiune diecesan ar avea îndată la început un venit anual de 4000 fl, care ar crește din an în an, în măsura, în carea ar spori și fondurile preoțești ale parohiilor.

Aceste doave isvoare de venite ar vărsa în fondul preoțesc de dotațiune diecesan încă la început mai bine de 10.000 fl. la an, care venit însă din an în an ar tot crește așa, că din venitul lui după expirarea alor 10 ani dela întemeiere s'ar putea dota toți preoții dela parohiile slabe, după trebuință, cu sume anuale până la 200 fl.

Astfel lucrând ar înceta plângerea preoților din parohiile slabe și ei n'ar mai avea cauză de a stărui ca să li-se îmbunătățească dotațiunea pe conta colegilor lor din parohiile mai bine dotate, acăror soarte încă nu e de invidiat.

Să ajute Dzeu!

T. Barzu

Ce nu se cuvine?..

Fragment din o predică de C. Claymann

Nu se cuvine a injura!

Aceasta datină urtă stăpânește mult puțin toate păturile societății, făr' de a gândi cât de puțin, ori să presimțim, că comitem nedreptate. Injuria se moștenește dela tată la fiu, dela mamă la fiică și așa mai departe, și se nu ne mirăm că: pruncul, băiatul, ori junele sunt așa de îndatinați la aceasta, întocmai ca bărbatul matur, ori ca bătrânul, cărora de atâta sumedenie de ani, li s'au prefăcut în a doava natură. Dar spuneți-mi *să cuvine?* Oare o astfel de îndatinare corespunde sântelor legi dzeesti? Să poate scuza oare prin vr'un motiv fondat? Și dacă nu se poate, apoi de ce oare comitem acest păcat fără grijă și sfială? Dar dacă privești, consideri aceasta de nepăcătuire, — totuș nu poți nega, că e o datină necuviincioasă și merită

disprețul nostru; căci prin dânsa ne trădăm de oameni barbari, crudeli și fără creștere. *A injura!* O cât e de necuviincios dar și prost! Oare ce om cu simțeminte nobile și-ar permite astfel de expresiuni în prezența cuiva? Și dacă totuș și-ar permite acesta, oare cum l'ai considera? Cred că pe loc i-ai contesta ori ce educațiune solidă, ori ce cultură! A injura! Cât de nepotrivit, nebunatic și ridicol! Cel ce injură e asemenea aceluia, care dă cu boată în baltă! Să injure, să lărmuească dânsul cât va vrea, dar spuneți-mi: ce poate el să efp-tuiască prin aceea? Ce îndreptează? Nimic. Să injure toate elementele și nu se va clăti nimic din loc. Sau credem, că prin aceea ne susținem autoritatea și insuflăm inferiorilor noștri frică și spaimă? Nu e așa iubiților! Naintea oamenilor cu educațiune ne perdem stima, ear în fine și cei mai inculți și selbatici supuși ai noștri se îndatinează dela un timp oare care, și pre când noi ne diformăm fisionomia prin injurie, mânie și necaz, dânsii ne rîd de să topesc.

Chiar și legile civile opresc ori-ce injurie, fie față de Dzeire, fie față de oameni! Și oare nu păcătuesc eu contra Dzeului meu când întrebuițez numele cel sânt al său ca obiect de răsbunare? Oare nu provoacă acel om păcătos pre Dzeu, ca ori în persoană, ori cu ajutoriul elementelor naturii să causeze aceluia pre care e dânsul superat, toate nefericirile și relele.

Dar oare ce și gândesc atari injurători în astfel de momente? Nemic, de tot nemic, acesta e răspunsul ce îl primim. Ce zic ei: e o îndătinare! Îndătinare? Dar acesta este un răspuns prea naiv. Dar oare prin aceea, că privim noi nedreptatea de o îndatinare, apoi face să nedreptatea dreptate? Îndătinare! O Doamne ajută-ne! A injura pre Dzeu o îndătinare? Oare am putea da un răspuns mai necinstit ca acesta? — O creștinilor, creștinilor! Dacă considerați voi injurarea de Dzeu ca o îndătinare, apoi cum stați cu alte îndătinări? Și știm, că și acelea nu sunt bune! Da, noi nu putem avea încredere în voi, nu putem, ba ne temem a și conveni cu voi, a ne asocia voaue, ba ce e mai mult suntem constrinși a și dubita despre înțelepciunea și bunătatea voastră. Dar unde și este chip Dzeesc întru voi? Vai cum l'ați profonat, cum l'ați șters! Dar spuneți: să cuvine asta?

*

Alt păcat îndatinat este nemodestia și frivolitatea. Da, aflăm o deosebită placere a ne exprima cu cuvinte nemodeste și frivole.

Ni se va zice, că sunt numai cuvinte. Durere însă vedem persoane, cari de altfel nu se pot considera între cei cu astfel de patimi, bărbați cari desprețuesc din inimă aceste calități inmorale, — și totuș în conversarea lor în societate se folosesc de cele mai ordinare și frivole expresiuni. Dar spuneți:

să cuvine asta? Astăzi nu voesc a vă aminti de poporul de rând. Nu! Acum vorbim de indivizi culți, cu educațiune. Oamenii, cei mai învățați și ce cuvinte își permit! Și apoi acestea le îmbracă cu astfel de glume necălite, încât devin cu totul proaste și de desprețuit. Oameni, cari ocupă funcțiuni însemnate, în zile de bucurie se dejosesc la atari nebunii, încât devin ridiculi. Dar, ce zic? Bătrâni cu plete albe, cari de altfel nu sunt capaci de fapte frivole, voesc pe calea aceasta să fie desdăunați pentru înputența lor, — și prin aceea își câștigă disprețul capului alb. Dar spuneți: să cuvine asta? Acela, care exprimă cuvinte necuviincioase să gândească la cuvintele: Aceluia, căruia îi este inima plină de desmerdări, îi trece gura fără rost, și un astfel de individ să se aștepte, ca lumea să-l considere de om fără caracter.

Vor fi esistenți și excepțiuni, dar amăsurat regelei trebuie considerat de om destrăbălat un atare, căci cu ce scop își dă dânsul silință a să arăta mai rău decât este în realitate? Să înțelege, noi nu putem ceti în inima lui, — aceea ar trebui să o știe și dânsul, — deci va să-l dejudecăm după faptele și cuvintele sale. Asta încă o va ști! Dacă nu e dânsul sclavul voluptății, apoi de ce vorbește astfel? Cu ce motiv ne seduce spre a avea o părere greșită despre adevăratul preț moral al său? Din ce cauză să înpică însuș în atare purtare suspectă? De ce își subsapă cu atâta ușurință onoarea sa? De ce pătează cu însaș limba sa, numele sau cel bun?

Ei, dar ce e mai condamabil: Vorbește cuvinte frivole, să face învățătoriu și predicătoriu al voluptății, să nisuește a captiva fantasia celor prezenți prin astfel de icoane, prin care escită plăcerea spre păcat. Dorește ca astfel acești să se mai opăcească și gândind în liniște să-și escite fantasia tot mai mult. Și cât e de neonest, de disprețuitoriu, de condamabil să fi dascălul voluptății păcătoase!

E trist și deplorabil când un individ dedat la cuvinte frivole — exprimă cuvinte de moralisătoare între semenii săi, între bărbați de calibrul său, — dar e cu mult mai miserabil acela, ce nu se sfiește a vorbi atari cuvinte în societatea secului feminin; spuneți: mai este vr'un germene de onestitate în dânsul? Vedeți, prin aceea respiră, seamănă corupțiunea, înmoralitatea și voluptatea fără margini, — întocmai valorilor spmeggânde. Oare nu este modestia decorul cel mai de căutare al femeii, sprijinul inocenței? O păcătoșule, păcătoșule! Apoi și această comoară voești a i-o răpi? Și acest scut voești al smulge din puterea sermanei virtuți?

Dar cu mult mai neonest și de desprețuit să poartă un om frivol, — când nu consideră pe copiii. Și cum s'ar comite o crimă mai oribilă decât prin aceea, că sămănăm în inimile încă inocente și necorupte ale acestora, icoane pline de voluptate și deșeptăm întrênșii simțimente, cari premerg firei

lor. Apoi nu e oare uricios, când le ilustrăm cele mai ordinare și murdare icoane ca ceva bun și frumos și demn de dorit? Când celor mai urite patimi le dăm un astfel de colorit de bucurie inocentă, și când pre-pastiile corupțiunii le acoperim cu tandafiri înfloriți, astfel că cei înșelați, cei seduși să aruncă fără grijă în brațele păcatului, ca și când acesta ar fi un ânger al luminei, — și astfel ne-admoniat să aruncă în afunzimea durerilor, asemenea unui animal în cursă. Deci spuneți: să cuvine asta? Să cuvine ca inocența cea curată ca cristalul voi să o maculați? Oare nu sunteți voi fiii tartarului? Oare pre când semenii de principii vă aplaudă, — voi să nu vă aduceți aminte de cuvintele Domnului: „Amar acelaia, care vatămă pe unul din acești mai mici! Mai bine i-ar fi lui să-și lege o peatră de moară la grumaz și să se arunce în mare, să se înecă!“ Voaué, da voaué să cuvine peatra de moară la grumaz, voaué oameni nemorali, cari vorbiți cuvinte frivole 'naintea copiilor, voaué cari corupeți tinerimea!

*

Un alt soi de păcat este: *a vorbi de rău pe deaproapele*, cu alt cuvânt *calumnia*. Este o îndătinare foarte plăcută ca în întrunirile noastre sociale să calumniem, să ne apucăm de numele onest a celui absent, se-i micșorăm calitățile cele bune, să întunecăm virtutea și faptele de laudă, să li micșorăm importanța. Ne place ca și cele mai neînsemnate slăbiciuni ale altora fără pic de considerare să le timbrăm de crime, cele mai mici erori ne nisuiam a le aduce la cunoștiința lumii, ba ce e mai mult a le atribui patimi, cari sunt streine lor. Și durere cu câtă ușurință o facem aceasta! Cu atâta nechibzueală comitem acest păcat, ca și când, vezi Doamne, n'avem prin aceasta a ne înputa nimica, ca și când aceasta ar fi cea mai neînsemnată faptă din lume. Dar apoi cum prietinelor! Oare am judeca noi tot așa de cu ușurință, dacă am examina procedura noastră mai cu seriozitate, dacă am asculta și de vocea înțelepciunii și a religiei, dacă am mai gândi nițel și asupra izvoarelor necurate, din care a eșit, precum și asupra cauzelor, din care a purces aceasta vorbire de rău și în fine dacă am gândi și la consecințe? Punând noi această întrebare unei esaminări conștiințioase să zicem: oare să cuvine? Știu și aceia că o astfel de purtare necreștinească provine mai ales de acolo, că n'avem ocupațiunea necesară. Indivizi, cari n'au o ocupațiune anumită, nu știu adesea cum să-ș petreacă timpul și așa să pun a aduna la noutăți de zi. Cunoscându-ș ei neînsemnătatea personală să păzesc de a vorbi de rău de a calumnia pre semenii lor. Și precum adunarea de noutăți le cauzează bucurie, tot așa le servește de plăcere nespūsă și de distragere interesantă comunicarea și lățirea acestora. Ca pre aripile vântului aleargă dênșii dela un cunoscut la altul, spre a le comunica știrea auzită, fără considerare, că oare

conține aceea adevărul s'au nu. Ar fi bine, că la atari indivizi să li se deie ocasiunea a ceti cărți științifice, ca astfel cetind o carte atrăgătoare și conținătoare de doctrine morale să-și aște ocu-pațiunea necesară. Durere ăstora le lipsesc cunoștiințele necesare și nici n'au idee de distrageri de atare soi, ba nici viața socială n'are atracțiune pentru dênșii, — ori că cel puțin nu le convine a fi în atingere cu oameni înțelepți, — și conversarea acestora n'are nici un interes pentru ei, ear despre ceea ce dênșii s'ar interesa nu se vorbește între oamenii înțelepți și astfel stau în aceea convenire socială ca niște muți și începe a le fi timpul nesuferit de lung.

Și vezi Doamne, trece cineva p'aci, să exprime un nume și îndată aleargă toată haita să afle ce este. S'au aflat materia de conservare și deodată să pun în mișcare toate gurile, sunt ca deslănțuite, și cercul de muți de odinioară să prefacă momentan într'un cerc de clevetitori. O anecdota nemorală isvorește din cealaltă, o istorie frivolă urmează alteia. Fiecarele să nisuește a mai adauge câte ceva la acel tablou urât și inocentul absent devine negru ca cel mai mare criminalist, negru ca păcatul.

Dar nu cumva se gândiți, că numai neștiința s'au timpul fără ocupațiune sunt micile isvoare ale vorbirei de reu, ale calumniei, — nu, sunt altele cu mult mai otrăvitoare, întru aceștia enumerăm: — *invidia*. — Nu putem suferi, ca altul să fie mai cinstit, mai iubit, ori mai fericit, și astfel ne nisuim a-l alunga din posesiunea fericirii. Invidioșii au intrare liberă în anumite case, posed confidența persoanelor mai marcate și dacă dorești a fi considerat din parte-le ca persoană deamă de recomandare în atari funcțiuni, te laudă cineva, apoi să vezi pre invidios cum dă din umeri simulând neîncredere; ne aduc în suspțiune prin o a treia persoană; și dacă nu le succede a-ți nimici faptele mari și nobile, ori că nu le pot desminti, apoi ce fac? Păuresc câte motive toate și să nisuesc a încela lumea cu cuvintele: că acestea s'au făcut numai din egoism, vanitate, ambițiune ș. a. Spuneți: să cuvine asta?

Oare să nu știți aceea, că calumniatorul e tot atât de păcătos, ba mai păcătos decât furul? Ce numim noi furt? Eu cred că aceea: a lua cu forța fără drept banii și averea altuia. Dar calumnia ce este? Au nu a fura onoarea și numele cel bun a altuia? Și apoi furtul e totuș furt, ori că să întem-plă cu cuvântul ori cu tapta, în fond e una și aceeaș. Și curios! Furtul, fără considerare la mărirea crimei, îl timbrați de un ceva neonest și apoi de ce nu și calumnia? Și încă și mai curios! Cât de puțin simț de onestitate ar posede cineva, totuș nu s'ar demite așa ușor la furt. Dar spuneți-mi cum ar putea cineva să aibe cât de puțin simț de umanitate, când e un calumniator. Și e cu totul enigmatic! Sunt indivizi cari n'ar fi capaci a înstreina un ac din averea altuia, dar în cele ale calumniei

sunt cu totul fără considerare, încât pentru a contribui la ridicarea în valoare a onoarei altuia, nu să îndură cât e negru sub unghie.

De aici putem să ne convingem, că cât poate influința datina, spiritul timpului și moravurile asupra omului. Să mulțămim lui Dumnezeu, că n'a ajuns a fi și furtul o datină ca calumnia, și că există lege pedepsitoare! De n'ar esista legea, tot așa s'ar comite furtul întocmai ca calumnia, și averea noastră ar fi tot așa de nesigură de mâni răpitoare, ca și onoarea și numele cel bun de cuvintele otrăvitoare. Și apoi trebuie să-mi concedați: e o morală bolnavicioasă și deamă de compătimire aceea, că urmăm datiniilor uricioase și modei. Da este o nedreptate. „Lasă fiecărui ce este al seu“, este un principiu neresturnabil al adevărului și al dreptății în caz că te împinge ispita și voești a atinge ceva străin, ce nu este al teu, ori că bani, ori că onoare puneți îndată mâna pe inimă și zi: să cuvine asta?

Pe răpitoriul de bani îl arestează, dar vezi Doamne, de am închide și pe caluminiatori ar fi îndesuite temnițele și țara s'ar despopula. Și totuș ne zice Sirach: că onoaraa omului bun e mai de preț decât ori-ce avere mare și un nume nemaculat are înaintea lui mai mare valoare de cât aurul și argintul. Din toate acestea conchid, că răpitoriul de onoare, adică calumniatorul e cu mult mai periculos și mai mare hoț decât furătoriul de bani. Da, mai periculos, căci față de un răpitoriu de bani mă pot apăra în timpuri de nevoie; da, îmi pun o bravă la ușă, ori că îmi țin în curte un câne credincios și apoi să ved cine m'ar nepăciui! Dar cum să mă aper de un răpitoriu de onoare, care mă nepăstuește acolo unde nu sunt prezente, și carele în absența mea îmi omoară onoarea. Și apoi vorbind cu francheță un atare individ e mai periculos de cât banditul care mă urmărește, mă omoară din deretru, da e cu mult mai periculos și mai miserabil hoț decât acesta.

Întocmai cum ucigașul nu-mi mai poate reda viața luată, astfel și onoarea furată nu mi-o mai poate înapoia calumniatorul. Și dacă o considerăm calumnia din acest punct de vedere, calumniatorul e mult mai miserabil de cât furul. Țsta, dacă îl muștră conștiința îmi înapoiază banii, sau îi pune la un atare loc unde aș putea da de ei, ori că mi-i trimite prin a treia persoană confidentă lui, ca astfel să fie mai sigur. Și dacă adevăratul proprietariu ar odihni în mormânt, totuș poate restitui averea furată la erezii lui. Aceasta însă n'o poate face calumniatorul. Ori gândiți că dacă și-ar retrage cuvântul de calumnie, sau s'ar ruga de iertare, e satisfăcător? Dar spuneți unde ar trebui să facă dênșul aceasta? Apoi acolo unde s'a comis calumnia! Doară crezi, că aceea minciună ucizitoare de onoare, a rămas numai în acel cerc restrins? Dar fraților! Nici o patimă nu este de o natură mai primejdioasă ca calumnia. Într'o singură zi să metamortosează într'o mie de

feluri. Dintre zece înaintea cărora s'a calumniat cineva, de sigur că noauă vor respândi cele auzite, le povestesc cu proxima ocaziune la prieteni și cunoscuți; ăștia de altă parte la prietenii și cunoscuții lor, sau că se poate enara la mai mulți deodată, într'o societate numeroasă, aud o sută deodată, cari apoi încă se bucură, că pot enara ceva interesant, dar așa ca să fie mai picantă întâmplare mai adaug, nădesc. Astfel știrea calumnietoare merge din gură în gură, și devini în fine de povestea întregului sat, fără să ai cunoștință de ceva. Și ca să ne dea satisfacție cuvenită, ar trebui ca calumniatorul să plece dela casă la casă, la fiecare ușă să strige într'una: „nu-mi credeți, nu-i adevărat; eu sunt un calumniator miserabil, am mințit!“ Oare s'ar dimitte dânsul de bună voie spre așa ceva, și dacă ar face-o, gândiți că l'ar crede cineva? Cum? Si totuș vă supuneți bucuroși și fără grijă unui păcat, carele nu se mai poate ispăsi? Unui păcat mai rău decât furtul și aproape ca un omor?

Spuneți: se cuvine asta?

(Va urma)

Varietăți

Știre personală. Astăzi Sâmbătă sara se va reînnoaște cu trenul accelerat Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan *Nicolae Popea*, dela Budapeșta, unde a fost pentru de a lua parte la ședințele reprezentanței fundațiunii Gozsdu, ținute în săptămâna acum esperită.

Deputați preoțești la sinodul eparhial. Joi în 24 Martie au avut a se efectui în întreaga diecesă alegerile deputaților preoțești la sinodul eparhial pentru periodul 1894, 1895 și 1896.

Până la încheierea foaiei de astăzi ne-a venit la cunoștință următorul rezultat, și anume s'a ales:

1. în cercul I. Valeaboului: Andreiu Ghidiu, protopresbiterul Caransebeșului;
2. în cercul IV. Făget: Sebastian Olariu, protopresbiterul Făgetului;
3. în cercul VIII. Ghilad: Ioan Pinciu, protopresbiterul Ciacovei;
4. în cercul IX. Fizeș: Mihail Juica, adm. protopresbiter al Vêrșetului;
5. în cercul XI. Iam: Iosif Tămășel, paroh în Vraniu;
6. în cercul XII. Sasca-montană: Filip Adam, protopresbiterul Bisericeii-albe;
7. în cercul XIII. Oravița-montană: Alexandru Popoviciu, protopresbiterul Oraviței;
8. în cercul XV. Bogșă-montană: Maxim Popoviciu, protopresbiterul Bogșei;
9. în cercul XVI. Caransebeș: P. C. Sa părintele arhimandrit Filaret Musta;

10. în cercul XVII. Teregova: Dr. Traian Badescu, protodiacon, secretariu consistorial;

11. în cercul XVIII. Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiterul Mehadiiei;

Noii episcopi de Buzeu și Argeș. În 14 Martie c. s'au ales de episcopi pentru scaunul vacant din Buzeu Dionisie Climescu Craioveanul, iar pentru scaunul din Argeș Gherasim Timuș Piteșteanul. Aleșii episcopi au fost investiți Dumineca trecută în următorul mod. La oarele 2 $\frac{1}{2}$ s'au adunat la palatul regal toți dignitarii curții și căpeteniile autorităților civile și militare din București. La oarele 2 $\frac{3}{4}$ d. a. metropolitul primat și noii episcopi au fost aduși în două trăsuri de curte la palat, și conduși în sala tronului, unde arhidiaconul metropoliei 'ia îmbrăcat în fața regelui și a principelui moștenitoriu cu mantia și după ce s'a dat cetire diplomei de investitură, regele li-a dat cărja episcopoească. După aceasta regele și principele moștenitoriu s'au retras, ear' noii episcopi s'au întors la metropolie cu mare alai.

Adunarea de protestare, contra proiectelor de legi bisericești, convocată în Alba-Iulia s'a oprit.

Deputații sinodali preoțești din arhidieceasă. În arhidieceasa greco-orientală română a Transilvaniei alegerile de deputați din cler s'au făcut Joi în 17/29 Martie a. c. Aleși pentru noul period de trei ani sunt următorii: În cercul I. Sibiu, Preacuvioșia Sa, domnul arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu. În cercul II. Săliște, domnul protopresbiter Dr. Nicolau Maier. În cercul III. Sebeș, capelanul protopresbiteral Sergiu Medean. În cercul IV. Alba-Iulia, protopresbiterul Nicolau Ivan. În cercul V. Deva, parochul Georgiu Niccoară. În cercul VI. Hațeg, protodiaconul Dr. Remus Roșca, secretariu consistorial. În cercul VII. Ilia, parochul din Lancrăm, Avram Păcurariu. În cercul VIII. Hondol, protopresbiterul Ioan Papiu. În cercul IX. Zarand, protopresbiterul Vasiliu Dămian. În cercul X. Câmpeni, administratorul parohiei Abrud-Sat, Ioan Popoviciu. În cercul XI. Cluș, protopresbiterul Iuliu Roșescu. În cercul XII. Lupșa, protosincelul Nicanor Frateș, asesor consistorial. În cercul XIII. Deș, protopresbiterul Teodor Herman. În cercul XIV. Bistrița, protopresbiterul Galacteon Șagău. În cercul XV. Têrnava, asesorul consistorial Mateiu Voileanu. În cercul XVI. Sighișoara, asesorul consistorial Zaharie Boiu. În cercul XVII. Treiscaune, protopresbiterul Dimitrie Coltofeanu. În cercul XVIII. Brașov, protopresbiterul onorariu Vasilie Voina. În cercul XIX. Bran, protopresbiterul Traian Mețian. În cercul XX. Făgăraș, protopresbiterul Iuliu Dan.

Comunitatea de avere a fostului regiment confinar rom. banat. Nr. 13 a adresat comunelor granițerești următoarele: I. Socoșile anuale și inventarele comunității de avere pe anul 1893 sunt espuse în localitățile sale de oficiu, spre vederea tuturor membrilor comunității de avere dela 3 până la 16 Aprilie a. c. și anume în toată ziua dela 9—11 oare a. m. și dela 3—5 oare p. m. Numiții membri au să se încunoștințeze despre aceasta spre a să folosi de dreptul, ce le dă Art. 11 al

statutului pentru comunitatea de avere. Eventualele observări ale membrilor comunității de avere contra socoților au să se subștearnă comitetului comunității de avere în timpul pe cât stau socoțile espusă spre vedere. Tot odată să alătură două exemplare din sumariul despre socoțile anuale pe anul 1893 cu acel adus, ca unul să se predea reprezentantului comunității de avere. Adeverința alăturată să se subscrie prin comună și să se predea foresteriei. Preș. Curescu, m. p.

II. Adunarea ordinară de primăvară a reprezentanților comunității de avere să va ținea aici în Caransebeș joi în 19 Aprilie a. c. st. n. la $\frac{1}{2}$ 10 oare dimineața. Comuna are să încunoștiințeze despre aceasta pe reprezentantul său și pe suplentul acestuia cu aceea îndătorire, că reprezentantele, și în caz de împedecarea lui, suplentul *negreșit* trebuie să participe la numita adunare. Programul referitoriu să alătură în 2 exemplare cu acel adaus, ca unul să se predea reprezentantului comunității de avere. Adeverința alăturată să se subscrie de comună de reprezentantele ei și de suplentul său, și să se predea foresteriei. — Caransebeș, în 3 Aprilie 1894. Preș. Curescu, m. p.

Programul adunării generale (de primăvară) a reprezentanților comunității de avere ținându în 19 Aprilie 1894. 1. Darea de samă despre dispozițiile și întâmplările mai însemnate petrecute dela ultima adunare generală din 22 Septemvrie 1893. 2. Socoțile anuale și inventarile comunității de avere și a fondului caselor pro 1893 și raportul comisiunii de revisiune despre esaminarea socoților menționate. 3. Relațiunea comisiunii de revisiune despre scontrarea cassei principale și a oficiului de economie și despre revisiunea manipulațiunii lor. 4. Abzicerea magistrului silvanal Antoniu Dyk și rugarea lui pentru escontentare. 5. Rugarea fostului servitoriu silvanal Ilie Imbrea pentru escontentare. 6. Rugarea fostului primcodrean Ilia Raduzescu pentru escontentare. 7. Rugarea fostului servitoriu silvanal Ioan Cuzma pentru escontentare. 8. Rugarea văduvei a contabilului reposat Toma Martinov pentru escontentare. 9. Propunerea comitetului referitoare la execuțiunile reale pentru încassarea daunelor silvanale. 10. Suplice încursă mai târziu. 11. Alegerea duor reprezentanți pentru autenticarea protocolului de ședință. — Caransebes, în 3 Aprilie 1894.

Administrațiunea „Foi poporului“ a deschis o colectă pentru rădicarea unui monument pe mormântul lui Avram Iancu.

Procesul Memorandului. Tribunalul din Clușiu, a stabilit timpul pertactărei procesului Memorandului. Pertractarea se va începe în 7 Maiu. Acusa o va susține primprocurorul Vita Sándor.

Un monument românesc în Viena. În parcul imperial dela Schönbrunn lângă Viena se află și azi o capelă mică zidită de Șerban, II. Vodă Cantacuzinul. La 1683, la vestita impresorare a Vienei de către Turci, a luat parte și Șerban-Vodă ca ajutor lui Cara-Mustafa pașa. Viena a mântuită de Ion Sobieski și de — Șerban-Vodă. Pe Șerban nu-l lăsa inima să vadă Turcii biruind pe creștini

și astfel s'a pus în înțelegere cu impresurații și le trădă planurile Turcilor. Pe locul unde a fost lagărul românesc, Șerban a ridicat o capelă și o cruce cu inscripție latină și română. Capela a fost reînviată, crucea e acum într'un muzeu austriac. Inscripția crucei era — după cum am aflat-o noi într'o carte veche dela 1892 —; „Înălțarea crucei este mântuirea lumii; crucea este podoaba bisericei, crucea paza împăraților, crucea întărirea credincioșilor, crucea mărimea îngerilor și rana diavolilor. Noi din mila lui Dumnezeu Șerban Cantacuzino, Prințul țerei românești și al aceleas pentru totdeauna stăpânitoriu și Domn, șcl., am înălțat crucea întracel loc, ca se slujească în toate zilele de cucerie popului (?) și de cinste celor sante, pentru vecinica pomenire a sa și a lor săi, în vremea impresurării Turcilor sub vizirul Cara-Mustafa Pașa, la Viana, în Austria de jos, în luna lui Septemvrie în 1 în anul 1683.“ — „Vatra nr. 6.“

Posta Redacțiunii.

Presb. N. S. în S. Nu înțelegem corespondința D-Tale. Adresază-te de nou, corect, la Administrațiunea foii.

Mai multora: Publicăm predici, dacă se trimit 1—2 săptămâni mai înainte de ziua, pentru care sunt făcute.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 26 Ianuarie a. c. Nr. 82 B. să escrie licitațiune minuendă pentru edificarea turnului bisericei de nou din Ruginosu, protopresbiteratul Caransebeșului, cu prețul de 1.369 fl. 35 cr.

Planul și specificarea să pot vedea la oficiul parohial. Să obsearvă însă, că materialul necesar de cărămidă, piatră, var, năsip și lemne să dau în natură.

Licitațiunea se va ținea Marți după s. Paști, adecă în 19 Aprilie a. c. la 11 oare a. m.

Întreprinzătorii au să depună vadiul de 10% din prețul esclamărei. 1—3 [12]

Dat din șed. comit. par. ținută la 23 Martie 1894.

Vasile Corneanu
preot și presid. comit. par.

Pavel Jurchescu
not. comit. paroh.

CONCURS

Postul de învățătoriu la școala elementară comunală din comuna Verciorova, cu propunerea de limba magiară, germană și română este a se ocupa.

Emolumintele acestui post sunt:

1. Salariu 300 fl. și 4 fl. pentru scripturistică din cassa comunală.
2. 12 metri cubici lemne de foc.
3. Cortel corespunzătoriu cu grădină de legumi.
4. Din cassa societăți oanei de cărbuni timșoarane, administrată în Verciorova 120 fl. cât sustă societatea.

Recursele provăzute cu timbrele necesare, elaborate în limba magiară și adresate către Înaltul Ministeriu reg. ung. de instrucțiune publică, până în 23 Aprilie st. n. 1894, sunt a se înainta comitetului administrativ comitatens al Comitatului Caraș-Severin.

Învățătorii denumiți este totodată deobligat a funcționa și ca cantor, după rital gr. or. român.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferiți. 1—3 [23]

Scaunul școlariu din Verciorova.

Concurs

În urmarea încuviințării consistoriale din 29 Noembrie 1893 Nr. 2759 B. se escrie concurs pentru postul de capelan pre lângă neputinciosul preot Ioan P. Neagoe dela parohia de prima clasă din comuna St. Janoș cu terminul de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

A treia parte din toate venitele parohiale cari în bani fac cam 266 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa postul acesta sunt avisați a și trimitte recursele lor, adresate comitetului parohial și instruate cu documentele prescise pentru parohii de frunte, Oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Srediștea mică via Versecz, Nagy-Szredistye și se vor presenta în atare Duminecă, afară de ziua alegerii, în s. Biserică spre ași arăta desteritatea în tipic și oratorie.

[18] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Mihaiu Juica* Adm. protop.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu dela școala confesională gr. or. română din Iabuca, se escrie concurs cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. 16 metrii cubici de lemne, din cari are să se încălzească și școala.
3. Pentru conferințe 6 fl.
4. Pentru scripturistică 3 fl.
5. Un juger de pământ de arătură și o grădină.
6. Cortel liber.
7. Dela fiecare înmormântare câte 20 cr.

Reflectanții își vor trimitte recursele, adresate comitetului parohial și instruite cu documentele prescise, Oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Srediștea-Mică, via Versecz, Nagy-Szredistye și se vor presenta în vre-o Duminecă în s. biserică, însă nu în ziua de alegere.

Iabuca, 6 Februarie 1894.

[20] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Mihaiu Juica* m. p. ad. protop.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școala confesională gr. ort. română din Gattaia, devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Nicolae Popoviciu, se escrie concurs pre basa ordinățiunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 3 Iunie 1893 Nr. 1348 Sc. cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 230 fl.
2. În naturale 15 Hl. de grâu.
3. „ „ 8 Hl. de cucuruz.
4. 2 jugere de livadă.
5. Pentru conferințe și adunarea generală 10 fl.
6. Pentru scripturistică 3 fl. 50 cr.
7. Lemne în natură 18 metrii, din cari are a să încălzi și sala de învățământ.
8. Cortel liber în edificiul școalei noauă și jumătate din grădina întravilanului școalei.
9. Dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

Alesul învățătoriu este obligat a îndeplini afacerile scriptutistice ale comitetului și sinodului parohial, precum și a compune socoatele bisericeii și școlare.

Cei ce doresc a ocupa acest post își vor trimitte recursele, adresate comitetului parohial și instruate cu documentele recerute, Oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Srediștea-mică, via Versecz, Nagy-Szredistye și a se presenta în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în s. biserică.

Din ședința comitetului parohial ținută în Gattaia în 17 Ianuarie 1894.

[21] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Mihaiu Juica* Ad. protopresb.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna Birna, protopopiatul Făgetului se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a.
2. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de un juger.

Ceice doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și înainteze recursele adjustate cu documentele necesare conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Birna, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. din Făget până la terminul deschis.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se presinte în vre-o duminecă sau sêrbătoare în sânta biserică, dar nici decum în ziua de alegere.

Birna, din ședința comitetului parohial ținută la 7 Faur 1894.

[17] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* ppbiter tract.

Sumariul

socotelelor anuale pro 1893 a Comunității de avere a fostului reg. conf. rom. banatic Nr. 13.

A) Administrația pădurilor.

Anumit		Pentru anul 1893				Prin urmare			
		preliminat		erogat		mai mult erogat		mai puțin erogat	
		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Recerințele ordinare.									
Tit. I,	Representanța comunității de avere	1800	—	1447	92	—	—	352	08
" II,	Comitetul	5690	—	5289	15	—	—	400	85
" III,	Oficiul de economie	10647	—	9744	61	—	—	902	39
" IV,	Foresteriile	37466	30	36039	—	—	—	1427	30
" V,	Spese pentru susținerea realităților	424	36	454	55	30	19	—	—
" VI,	Cheltuieli de exploatare	5355	34	2904	57	—	—	2450	77
" VII,	Dări publice	10500	—	12517	42	*2017	42	—	—
" VIII,	Gratificațiuni și ajutoare	4572	—	3072	—	—	—	1500	—
	Suma	76455	—	71469	22	2047	61	7033	39
Recerințele estraord.									
Tit. I,	Pentru scopuri economice și investiții	3766	—	2693	71	—	—	1072	29
" II,	Diverse cheltuieli	11678	—	19601	95	**7923	95	—	—
	Suma	15444	—	22295	66	7923	95	1072	29
	Recerințele totale	91899	—	93764	88	1895	88	—	—
Acoperirea.		Pe anul 1893				Prin urmare			
		preliminat		incurs		mai mult incurs		mai puțin incurs	
		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Tit. I,	Venite	220785	—	221914	31	1129	31	—	—
	Venite totale	220785	—	221914	31	1129	31	—	—
Din acestea subtrăgând recerințele totale		91899	—	93764	88	—	—	—	—
Se arată un prisos în casa de		128886	—	128149	43	—	—	—	—

Afară de prisosul de mai sus se mai arată cu sfârșitul anului 1893:

Interese restante după împrumuturi	1992 fl. 42 ^o cr.
Taxe rest. pentru pășunitul munților	327 " 29 "
Arende rest. pentru poieni	5190 " 05 "
Arende rest. de vânat	25 " — "
Taxe rest. de măsurări ulterioare	831 " 93 "
Valoarea lemnelor de regie	6268 " 15 "
	14634 fl. 84 cr.
Mai departe daune silvanale arătate	57141 fl. 57 cr.

B) Administrația fondului cășilor.

Anumit		Pentru anul 1893				Prin urmare			
		preliminat		incurs		mai mult erogat		mai puțin erogat	
		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Recerințele.									
Etat	1, Asigurațiuni	48	15	35	21	—	—	12	94
"	2, Dări	240	—	212	41	—	—	27	59
"	3, Lucrul hornarilor	30	—	28	85	—	—	1	15
"	4, Curățirea closetelor	100	—	30	—	—	—	70	—
"	5, Renovări și reparaturi	1564	74	480	76	—	—	1113	98
"	6, Alte cheltuieli	465	—	133	01	—	—	331	99
	Suma	2477	89	920	24	—	—	1557	65
Acoperirea.		Pe anul 1893				Prin urmare			
		preliminat		erogat		mai mult erogat		mai puțin erogat	
		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Etat	1, Restul casei cu începutul anului	17000	—	16953	72	—	—	46	28
"	2, Chirii	1655	—	1697	50	42	50	—	—
"	3, Interese	800	—	808	04	8	04	—	—
"	4, Arende	25	—	20	—	—	—	5	—
"	5, Diverse venituri	—	—	5	37	5	37	—	—
	Suma	19480	—	19484	63	55	91	51	28
Din aceasta subtrăgând recerințele		2477	89	920	24	—	—	—	—
Să arată un prisos de		17002	11	18564	39	—	—	—	—

Caransebeș, în 31 Decembar 1893.

*) Devine din arunciri plătită comunelor peste suma preliminară de către comun. de avere.

**) Devine din escontări etc. neprelimitate, înse solvite în urma ordinațiunilor mai înalte, și din facerea mai multor lemne de regie pentru vânzare, decât ce s'a fost preliminar.

